

NYE tider ■ NYT blad ■ NYT indhold

Som man måske har bemærket, ser Kulturelle Samråd i Danmarks Nyhedsbrev denne gang anderledes ud, ligesom det har fået et nyt navn. Landsforeningen ønsker hermed at markere, at bladet for fremtiden i højere grad skal fungere som et kulturelt tidsskrift, hvis indhold er artikler, der nok behandler aktuelle emner, men af mere almenlydlig karakter. De korte nyheder og medlemsinformationerne har længe været formidlet via Nyhedsmailen, der udsendes 8 – 12 gange årligt, og der er derfor ikke grund til at bruge dyr spalteplass i det trykte blad til disse informationer. Vi indleder den nye æra med artikler, der bl.a. giver bud på lokale muligheder for samarbejde i netværk, på muligheden for - som forening - at være medspiller i oplevelsesøkonomien samt på projekter med bygning og indretning af multikulturhuse. Vi håber naturligvis, at bladet vil blive modtaget positivt, og at artiklerne vil inspirere de lokale samråd og andre interesserede.

Som det nok vil være de fleste bekendt fik Kulturelle Samråd i Danmark i efteråret 2007 kulturministerielle midler til at igangsætte 3 udviklingsprojekter. Projekterne har nu været i gang i 3/4 år, og mange samråd har allerede haft gavn af bl.a. de kurser, man har kunnet rekvirere til afholdelse lokalt. Vi vil til efteråret udbyde endnu en omgang kurser og håber, at samråd, der endnu ikke har benyttet sig af muligheden, har lyst til at få mere viden om fx bestyrelsesarbejdet, samarbejdet med politikerne, integrationstiltag eller kommunikation.

Vi har også i Landsforeningen benyttet foråret til at udsende et omfattende spørgeskema til alle samråd. Informationerne skal bl.a. bruges til at kunne udveksle erfaringer samrådene imellem. Her er det især interessant, hvor mange personer, samrådene egentlig repræsenterer, og det har vist sig, at allerede ved gennemlæsning af de første svar var det samlede antal af personer i de enkelte samråds medlemsforeninger oppe på mange tusinde. Desværre mangler vi endnu svar fra nogle samråd, så hvis I endnu ikke har indsendt skemaet, bedes I gøre dette snarest.

Kulturkonferencen, der også omfatter Landsforeningens årlige generalforsamling, finder i år sted på Samsø. Landsbestyrelsen har i samarbejde med Kulturelt Samråd på Samsø, sammensat et program, der både er af almen interesse, og som samtidig giver et billede af kulturen på Samsø. Vi håber mange vil deltage. Rigtig god sommer og på gensyn på Samsø.

Hans Rostholm
formand

Landsforeningen
Kulturelle Samråd i Danmark

Er der hul igennem?

Professor Jacob Torfing, Center for Demokratisk Netværksstyring, Roskilde Universitetscenter, har sammen med professorkollegaen Eva Sørensen skrevet bogen "Den lokale netværksstyrings ABC".
s. 2 - 3

Hvordan gør amatørteatret?

Hvordan gebærder amatørteatret sig i det kommunale landskab uden at blive løbet over ende af oplevelsesøkonomien, og hvad er det for økonomiske vilkår kommunerne byder amatørteatret?
s. 4 - 5

Kulturens huse

Lokale- og Anlægsfonden blev iværksat i 1994 og har til formål at udvikle og støtte byggeri inden for idræts-, fritids- og kulturområdet. I de seneste 6 – 8 år er fokus flyttet mere og mere fra "støtte" til "udvikling".
s. 6 - 7

Transformation

Kulturelt Samråd i Fredericia greb ideén, da IK07 satte fokus på industrikulturen i Danmark
s. 8 - 9

Indbydelse til Kulturkonference 2008 på Samsø

s.15-16

Er der hul igennem?

- lokale styringsnetværk på det kulturpolitiske område

■ Af Bente Schindel

Professor Jacob Torfing, Center for Demokratisk Netværksstyring, Roskilde Universitetscenter, har sammen med professorkollegaen Eva Sørensen skrevet bogen "Den lokale netværksstyrings ABC". Bogen er et kompetenceudviklingsprojekt i (Ny) Holbæk Kommune. Den har til formål at skabe et fælles sprog, nogle fælles forventninger og en fælles forståelse af de forskellige parter rolle i udviklingen af nye lokalfora i kommunen. Kultur.dk har stillet Jacob Torfing en række spørgsmål om netværksstyring og borgerinddragelse.

Hvorfor skal borgerne overhovedet inddrages i udviklingen af lokalsamfundet?

Vi står overfor en lang række uløste problemer: Hendøende landsbyer, kulturløse forstæder, en nedslidt offentlig sektor, overvægtige børn, udsultede kultur- og fritidstilbud, spredning af narkoproblemer i provinsen, dårlig integration af indvandrere osv. De uløste problemer skyldes ikke, at der er store konflikter, men snarere manglen på gode ideer. Løsningen er at inddrage borgernes erfaringer og ideer som et middel til at skabe bedre løsninger.

Hvilke former for borgerinddragelse kan man tale om?

Der findes mange former for borgerinddragelse. Borgerinformation er en orientering om generelle planer og individuelle afgørelser. Offentlige høringer gør det muligt at give sin mening til kende, blive hørt og gøre indsigelse. Brugerdemokrati kan bestå af rådgivning af decentrale institutionsledere og i at uddelegere kompetence. Derudover kan man have geografisk afgrænset lokaldemokrati såsom lokalråd (valgte), lokaludvalg (politisk udpegede) og lokalfora (selvudpegede), eller lokale styringsnetværk, der kan være lovpligtige netværk eller selvgroede ad hoc netværk i relation til udviklingsorienterede opgaver.

Hvad er styringsnetværk?

Et styringsnetværk er et forhandlingsbaseret samarbejde mellem gensidigt afhængige, men selvstændigt handlende parter, der søger at definere og realisere fælles målsætninger. I Danmark har vi en lang tradition for netværksstyring, som skyldes den unikke kombination af en stærk stat og et stærkt civilsamfund. Netværksstyring er ikke noget nyt, men betragtes i stigende grad som en effektiv og legitim styringsform.

Hvorfor bør vi have netværksstyring?

Borgerinddragelse kan forbedre den offentlige styrings effektivitet ved at afdække og afveje borgernes behov og ønsker, ved at kva-

lificere beslutningsgrundlaget og ved at sikre løbende og fleksibel tilpasning. Derudover kan borgerinddragelse mobilisere ressourcer og øge programansvarligheden. Borgerinddragelse kan samtidig styrke demokratiet ved større folkelig deltagelse og bredere folkelig debat. Borgerne bliver mere myndige og selvstyrende, og borgerinddragelse giver en højere grad af legitimitet.

Vil og kan borgerne deltage i netværk?

Vi skal ikke deltage alle sammen og hele tiden, men have mulighed for at deltage, når der er noget på spil. Der er flere frivillige end tidligere, og organisationsmedlemskabet vokser. Der er fortsat stor politisk interesse i befolkningen, specielt i forhold til livspolitiske spørgsmål (jvf. de nye hverdagsmagere). Vi er ikke apatiske, men stiller større krav til den politiske deltagelses kvalitet, det ses fx af, at selvom valgdeltagelsen er lav til skolebestyrelsesvalget, så er der alligevel ca. 20.000 mennesker involveret.

Hvad kræves der, for at borgerinddragelse skal blive en succes?

Det kræver bredt kendskab til deltagelsesmuligheden og inklusion af relevante og berørte borgere. Men det kræver også et incitament til at deltage - fx selvtænde, læring, eksklusivitet, realisering af fælles projekt mv. Derudover kræver det tilstrækkeligt med tid og ressourcer, gennemsigtighed med hensyn til hensigten og en klar kompetencefordeling. Fokus på borgernære problemstillinger er også vigtigt ligesom lydhøre beslutningstagere, reel indflydelse samt kreativitet og aktiv understøttelse.

Hvorfor har administratorene brug for borgerne?

Den offentlige sektor står overfor et voksende styringsdilemma: Styringsambitionerne i den offentlige sektor vokser - den offentlige styring skal være vidensbaseret, træfsikker, skræddersyet, fleksibel, lydhør og må helst ikke koste noget. Samtidig er samfundet kendetegnet af en øget fragmentering, stigende kompleksitet og en høj forandringshastighed. Løsningen er i

højere grad at mobilisere og inddrage borgernes viden, ressourcer og energier.

Hvorfor har politikerne brug for borgerne?

Borgerne er fulde af nye impulser, interessante vurderinger og gode ideer, og det er derfor sjovere at løse problemer i dialog med borgerne end at lave administrativ sagsbehandling i de stående udvalg.

Hvad er betingelsen for succesfuld netværksstyring?

Styringsnetværk er institutionelle arenaer for interaktiv styring, og de skal have en overordnet styring for at fungere optimalt. Det er

dog ikke nok at skabe institutionelle bindeled mellem politikere, administratorer, organisationer og borgere. Gamle selvbilleder hindrer dialog, gensidig læring og innovative løsninger og politikerne må derfor holde op med at se sig selv som dem med al magten og alt ansvaret. Og administratorerne skal holde op med at se sig selv som eksperter; og organisationerne og borgerne skal holde op med at se sig selv som kravstillere.

Kommunal støtte til foreninger og folkeoplysning

■ Af Bente Schindel

En differentiering af kommunens støtte til foreninger og folkeoplysning er efter Kulturelle Samråd i Danmarks mening en god idé, men der bør også stilles krav til kommunerne om fremskaffelse af egnede lokaler.

Forskningsleder Bjarne Ibsen fra Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund foreslog i februar på konferencen "Idræt, sundhed og sociale faktorer" 3 former for støtte til foreningerne:

1. Grundstøtten, som skal udgøres af ret til gratis benyttelse af ledige offentlige lokaler og anlæg samt skattefordele og anden indirekte støtte. Kravet for at kunne opnå denne form for støtte skulle være en demokratisk organisering – et krav som netop foreningerne opfylder.
2. Aktivitetsstøtte, som skal gå til politisk prioriterede mål, aktiviteter og grupper.
3. Driftsstøtte, der foreslås at være støtte til "fortjenestefri velfærdsproduktion"

En opdeling af kommunens støtte til foreningerne er efter Kulturelle Samråd i Danmark s mening en god idé, og også at støtten som minimum (Grundstøtten) skal være gratis benyttelse af offentlige lokaler og anlæg. Men efter Kulturelle Samråd i Danmark s mening må der i denne støtte også stilles krav til kommunerne om at skaffe egnede lokaler til veje for alle foreningstyper, så ingen bliver favoriseret frem for andre. Som det ser ud nu, er en kommunes antal af idrætsfaciliteter typisk mange gange større end lokaler til kultur. Derudover bør der også for nogle foreninger ligge en decideret driftsstøtte i Grundstøtten.

Hvad aktivitetsstøtten angår, mener Kulturelle Samråd i Danmark, at det skal være en støtte i lighed med Folkeoplysningsloven: At man ud fra nogle bestemte lovmæssige præmisser skal kunne

søge tilskud til aktiviteter som fx musiske, idrætslige, kulturelle eller folkeoplysende. Disse midler kunne ligeledes uddeles efter armslængdeprincippet: Et idrætssamråd uddeler midler til idrætten, et folkeoplysningsråd uddeler til folkeoplysningsområdet, et kulturelt samråd uddeler til kulturen osv. Derved tilgodeser man også en borgerinddragelse.

Derudover bør der være en projektstøtte, som kan søges af den enkelte forening til enkeltstående projekter. Denne støtte kunne ligeledes foreslås uddelt efter armslængdeprincippet af forskellige samråd.

Endelig kan et beløb, der udløses i forbindelse med indgåelse af foreningsaftaler/partnerskabsaftaler mellem kommune og forening, komme på tale.

Underskudsgaranti

I over halvdelen af landets kommuner findes der kulturelle samråd. De fleste af dem uddeler midler til kulturelle aktiviteter enten som støtte eller som underskudsgaranti. Underskudsgarantien er ofte nødvendig, for at foreningerne tør binde an med større arrangementer. Line Hauger, næstformand i Landsforeningen for dramatisk virksomhed, DATS, omtaler i sin artikel "Hvordan gør amatørteatret?" kommunernes underskudsgaranti som "fandens gave til folket". Den mening deler Kulturelle Samråd i Danmarks imidlertid ikke, idet vi ser støttepo-

Hvordan gør amatørteatret?

■ Af Line Hauger, næstformand i DATS – Landsforeningen for dramatisk virksomhed

Hvordan gebærder amatørteatret sig i det kommunale landskab uden at blive løbet over ende af oplevelsesøkonomien, og hvad er det for økonomiske vilkår, kommunerne byder amatørteatret?

DATS er en landsdækkende teaterorganisation, der arbejder lokalt, regionalt og på landsplan for at styrke og udvikle teater i Danmark.

DATS fremmer og støtter teatervirksomhed, herunder projekter der bidrager til samfundsdebatten, styrker ytringsfriheden og skaber dialog på tværs af sociale, etniske, religiøse og kulturelle skel.

DATS varetager enkeltmedlemmers, sceners, grupper og institutioners teaterinteresser. I alt er der 56.000 aktive amatørteaterfolk i alle aldre landet over.

DATS yder tilskud til kurser og opførelser, arrangerer festivaler, konferencer og uddannelsesforløb samt formidler teaterkontakt nationalt og internationalt.

Yderligere information se www.dats.dk eller kontakt DATS' sekretariat på 7465 1103

DATS har i mange år været delt op i kredse, der fulgte de tidligere amtsgrænser, og i mange år har det fungeret rigtig godt. Landsorganisationen fik penge fra staten og halvdelen af kontingenterne. Kredsene fik penge fra amterne og den anden halvdel af kontingenterne. Det betød, at kredsene var meget aktive, især de kredse som fik et "automatisk" tilskud fra amterne. Amterne forsvandt som bekendt, men det gjorde kredsene ikke i samme omfang, selv om der heldigvis er en tendens til, at kredsene nedlægger sig selv i mangel på penge. Derfor er tiden inde til at slå et slag for fællesskaber indenfor de nye storkommuners rammer i stedet for indenfor de gamle amtsgrænser. Vi har i DATS taget initiativ til at lave et pilotprojekt, der skal skabe "best-practice"-eksempler på nye teaterfællesskaber og samarbejdsformer. Vi

Foto: Thomas Hauger

mener, at tiden er inde til, at man forsøger sig med netværk indenfor storkommunerne - det giver mere mening for scenerne, grupperne, og et eller andet sted også for kommunerne. Vi har taget kontakt til alle scener og grupper i tre udvalgte kommuner: Varde, Odense og Herning. Alle tre kommuner ligger i områder, der ikke længere har en kreds, og to af kommunerne ser væsentligt anderledes ud, end de gjorde før kommunesammenlægningerne.

Lukrér på oplevelsesøkonomien

Begrebet "oplevelsesøkonomi" er en af de helt store økonomiske trends og tendenser. Jeg kunne fortælle længe og vidt og bredt om begrebet, men jeg vil forsøge at holde mig til koblingen mellem kommunerne, amatørteatret og oplevelsesøkonomien, og hvordan amatørteatret gebærder sig i kommunerne uden at blive løbet over ende af oplevelsesøkonomien. Amatørteatret skal selvfølgelig ikke lade sig løbe over ende af oplevelsesøkonomien. De skal i stedet lukrere på den. I følge en masterafhandling af Wille og Østergaard "Fra drift til drive" er forvaltningerne i kommunerne helt med på, hvad oplevelsesøkonomien kan generere af fornyet energi, styrke, brand og økonomi til den enkelte kommune. Og det vil jeg til enhver tid anbefale amatørteatret at handle efter. Det, jeg oplevede i de tre pilotprojektkommuner, var, at amatørteatret slet ikke er klar over den værdi, det bærer i sig selv. Man ved selvfølgelig godt, hvad teatret gør ved en, når man som person deltager i amatørteatret – men ikke, at man kan ride med på bølgen.

Jeg plejer at illustrere det ved hjælp af en "gylden trekant" (som helt igennem er for egen regning!).

Den gyldne trekant

Hvis kommunerne støtter foreningerne, så blomstrer foreningerne. De får udviklet deres kompetencer. Kompetencer er noget, som de lokale virksomheder efterspørger, og de er derfor meget interesserede i, at der bliver udviklet kompetencer i lokalområdet. Så får de mulighed for at ansætte kompetente folk, som har været aktive i en forening. Hvis virksomhederne har kompetente folk ansat, så blomstrer virksomheden. Og jo mere virksomhederne blomstrer, jo bedre kommer det til at gå for kommunen. Det handler i bund og grund om at indgå partnerskaber mellem kommuner, virksomheder og foreninger, da alle er interesserede i det samme: En kreativ og økonomisk stærk kommune med mange kulturtilbud og stor tiltrækningskraft.

Svært at være kulturel forening

Under alle omstændigheder er der brug for, at amatørteatret gør "noget"! Mange af de scener og grupper, vi har kontakt med i DATS, er kommet i økonomisk klemme efter sammenlægningerne. Amatørteatrets økonomiske situation ligner i bund og grund hele kulturområdets situation. Vi har i DATS ikke mulighed for at undersøge tilstanden i alle 98 kommuner eller blandt alle 900 scener og grupper, der er i Danmark. Men det triste budskab, vi møder rundt omkring, er, at det er blevet svært at være en kulturel forening. Firmaet "HAST Kommunikation" har udarbejdet en rapport for DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd. Den forsøger at give et billede af foreningernes vilkår rundt om i de nye kommuner. Og nogle af tendenserne kan kulturlivet i hvert fald nikke genkendende til: Øget professionalisering i forvaltningerne og øget decentralisering i forhold til foreningsområdet – dvs. kommunerne skaber deres egne lokalmodeller i forhold til f.eks. folkeoplysningsloven, som er en rammelov. Det betyder, at man ikke længere kan "snakke" sig til en enighed med sin lokalpolitiker, og det betyder flere administrationsregler og strammere politikker, hvilket kan være meget svært for den enkelte i en amatørscene at forsøge at efterleve.

Folkeoplysningsmidler kun under 25

Og desværre har vi i DATS oplevet en tendens mod "den laveste fællesnævner". Vi oplever, at kommunerne her ser en mulighed for at skære i "kan-støtten" og dermed spare penge. Mange af vores scener og grupper har førhen fået folkeoplysningsmidler til alle deres aktive i scenen. Men mange kommuner benytter sig af "kan" og har skåret støtten væk til kun at være målrettet de medlemmer, der er under 25. Den sidste tendens ser jeg nu mere som en mulighed end som et problem: Der er større fokus på foreningernes output. Det synes jeg er en oplagt mulighed for amatørkulturen til at finde ind til, finde ud af, beskrive og afdække: Hvad er det, vi kan give kommunen, som den ikke kan få andre steder? Og det er også her, at oplevelsesøkonomien kommer ind i billedet. Amatørkulturen kan give kommunen og kommunens borgere oplevelser – og det endda for meget billige penge! Derudover bør man se på de andre opgaver, kommunerne "lægger ud", og som idrætten har været ret god til at tage på sig: Integration, sundhed, børn, handicappede m.m. Jeg siger ikke, at amatørkulturen skal "sælge ud" eller gå på kompromis. Jeg siger, at man måske skulle overveje at være lidt kreativ og finde ud af, hvordan man som amatørkultur kan finde pengene og puljerne – og

Foto: Thomas Hauger

skabe spændende kulturprojekter med temaerne in mente. Jeg tror ikke, at Folkeoplysningsloven eksisterer særlig meget længere, men det gør amatørkulturen og dermed også behovet for støtte. Om det så er i form af øremærkede puljepenge, projektstøtte eller fandens gave til folket: Underskudsgarantien – det får vi at se.

Kulturens huse

- set i Lokale- og Anlægsfondens fokus

■ Af konsulent Jørn Christoffersen, Lokale og Anlægsfonden

Lokale- og Anlægsfonden blev iværksat i 1994 og har til formål at udvikle og støtte byggeri inden for idræts-, fritids- og kulturområdet. Der uddeles hvert år ca. 80 mio. kr. til området, ligesom Fonden kan give støtte i form af rådgivning - også til projekter, som ikke umiddelbart vil kunne opnå økonomisk støtte. Ligeledes har Fonden en mindre Klublokale- og Værestedspulje, som hvert år udlodder 10 – 14 mio. kr. Her har mange mindre kulturhuse mulighed for at ansøge om støtte.

Biograf og aktivitetshus i Kjellerup

I de seneste 6 – 8 år er fokus flyttet mere og mere fra "støtte" til "udvikling". Dette skal ses i lyset af, at Fondens årlige uddeling af økonomisk støtte kun udgør en mindre del (ca. 10 %) af de ansøgninger, som Fonden årligt modtager, og udgør en endnu mindre andel (ca. 2 – 3 %) af det byggeri, der hvert år opføres på dette område.

Derfor foretages en stram prioritering, hvor der lægges vægt på, at de støttede projekter har eksempelvis værdi for andre kommende bygherrer og indeholder kvaliteter og nyskabende elementer både på indhold, aktivitet og arkitektur.

Det gælder om at se mulighederne i de gamle bygninger

Næppe en opskrift til efterfølgelse, men man kan f.eks. bygge et produktionsanlæg for en af tidens succesramte, højteknologiske, videntunge virksomheder. Kræv arkitektonisk kvalitet, ordentlige materialer og gedigent 'håndværk' og vent trekvart århundrede! Resultat: - Den uventede, spændende og udfordrende ramme om kultur- og idrætslivet er skabt. I dette eksempel har Aalborg

Kommune og hele det lokale idræts- og kulturliv valgt det gamle kraftværk som ramme for Idræts- og Kulturhuset NORDKRAFT.

Hårdt trukket op naturligvis, men pointen er, at nogle af de mest vellykkede projekter, Lokale- og Anlægsfonden har deltaget i gennem årene, er skabt i bygninger for en nu nedlagt industriproduktion: Papirfabrikken i Silkeborg, som rummer teater, musik og museum, DGI-huset i Aarhus, hvor den moderne kropskultur er flyttet ind i det gamle lokomotivværksted, Elværket i Nykøbing Mors, som nu fremstår som byens musikhus, Elværket i Nykøbing Falster, som nu fremstår som byens teater- og musikhus samt mødested og Remisen i Brande, som har udnyttet den gamle jernbaneremise som en eminent ramme for kulturlivet i Brande, Ikast og Nørre-Snede.

Flere andre eksempler på vellykket 'genbrug' kunne være nævnt. Fælles for dem er, at de kombinerer rene foræring i form af overraskende rumløsninger, smukt dagslysindtag, bemærkelsesværdige konstruktioner, kvalitet i materialer, godt håndværk og bevaringsværdig arkitektur. De forladte industribygninger udfordrer til en arkitektonisk kreativitet, som provokeres af, at der ikke startes fra scratch. Bindingerne i de givne rå konstruktioner og volumener inspirerer til løsninger, som næppe kunne være udtænkt på tegnebordets jomfruelige pergament eller computerskærm. Dialogen med historien spænder arkitekterne op og formålet – at sikre det bevaringsværdige – skaber en vis generøsitet i finansieringen.

Nordkraft

Turen er nu kommet til Aalborg. Nordkraft – det gigantiske kraftværk på havnen – har udspillet sin hidtidige rolle og fået tildelt en ny som energileverandør til kultur og fritid. En af de største og mest ambitiøse kultursatsninger i Danmark er skudt i gang med beslutningen om at transformere 30.000 m² bygningsmasse til danmarkshistoriens største 'forsamlingshus'. Idrætten, musikken, teatret, filmen, dansen, kunsten og den folkelige oplysning fortrænger udtjente turbiner og møgproducerende duer fra Nordkrafts pompøse bygninger og forsamles

Remisen i Brande

Og mulighederne i det nybyggede og jomfruelige

Det har i en del år været en af Fondens satsninger at skabe liv i de gamle industribygninger, der ikke længere tjener det oprindelige formål. Hovedvægten i Fondens arbejde og støtte ligger dog naturligvis i nybyggeriet. Her har man større spillerum med henblik på placering i forhold til de kommende brugere og arkitektonisk og planmæssig indretning også i forhold til de kommende aktiviteter.

Globus1 i Gellerup, Århus Vest

Globus1 ligger ved Gellerup Parken med en storslået udsigt over Århus og er beliggende på et skrånende terræn, der giver direkte adgang udefra til anlæggets to etager. Den nederste – hovedindgangsetagen – med idrætsaktiviteterne. Den øverste indrettet til ophold, leg, computerspil og med værksteder, møderum og administrationsafsnit.

Så snart man træder ind i bygningen, fanges man af det store lyse halrum, der er forsynet med to meget store vinduespartier og karakteristisk ovenlys.

Alle øvrige rum refererer til hallen, som selv åbner sig mod de øvrige aktiviteter.

Udover hallen ligger i stueetagen en stor træningssal i umiddelbar sammenhæng med hallen – salen kan adskilles fra hallen med en stor skydeport og fungere som selvstændig facilitet, eller skydeporten kan stå åben, og aktiviteterne kan foregå side om side.

Langs hele hallens ene langside ligger en bred gang, en fortsættelse af indgangspartiet. Gangen er delvist åben til hallen og især de partier, hvor der er fri udsigt til hallen, fungerer godt og giver gangen dagslys også fra denne side. På den modsatte side af gangen ligger i åben forbindelse hermed et mindre opvarmningsafsnit - en niche indrettet som en lille træningssal, med mulighed for udstrækning, opvarmning og andre mindre pladskrævende øvelser. For enden af gangen er placeret en stor bred trappe, der udover at forbinde de to etager fungerer som tilskuertribune for aktiviteter i den nederste del af hallen. Denne nederste del af hallen kan skærmes af, og rummet kan herved

i en smeltedigel af udfoldelsesmuligheder for det nysgerrige og aktive menneske.

Duerne tegner en overgangsfase. For selvfølgelig er deres tilstedeværelse udtryk for det renoveringsbehov af bygningerne, der kommer til at udgøre første etape. Facader og tage skal udbedres, eksisterende vinduespartier sættes i stand, dele af murværket omfuges – alt sammen i respekt for de industrielle ar og den helt særlige patina, som tidligere tiders industriproduktion har lagt over husets indre. Generelt skal overflader og markante industriinstallationer bevares intakte, så de bekræfter og illustrerer bygningens historie.

Nordkraft er oprindelig udviklet i tre faser - kedelhal, turbinehal og kedelhus - i takt med kravene til forøget produktionskapacitet. Kedelhallen udgør en umiddelbar skønhed af lysindfald, murværk, linier, reposer og skakte. Den byder på en næsten katedral stemning af krop og sind og opfordrer til umiddelbar indtagelse. Den, der første gang ser det 20 meter høje, forladte rum, kunne få indskydelsen: Jamen der skal ikke så meget til. Her er skønt at være. Læg et godt gulv på og spul duemøget af væggene. Lad os komme i gang med aktiviteterne her og nu.

I denne bygningsmastodont samles som nævnt idrætten, musikken, teatret og kunsten fra adresser ude i byen. Og de bliver naboer til privat foretagsomhed i form af innovativ erhvervsvirksomhed, café, restaurant, butikker, boder og galleri. Det ny Nordkraft bliver en bygning, der dunker af liv 18 timer i døgnet.

Som fanfare til projektet mangler blot, at graffitimagere uden tendens til svimmelhed gentager klatringen op i den 150 meter høje skorsten, som de gør det i romanen 'Nordkraft' af Jakob Ejersbo. "Råt og godt gået!", kunne de passende skrive - som en hyldest til Aalborgs nye brand.

Transformation

■ Af Christina Dahl, Kulturelt Samråd i Fredericia, og Connie Shapira, Fredericia Kulturforvaltning

Fredericia er en dejlig by med en fantastisk beliggenhed. Byen har gennem mange år nok mest været kendt for en masse tung industri, men store dele af Fredericias tunge industri lukker ned netop i disse år, og det gamle "vartegn" Kemira er ved at blive fjernet, skorsten for skorsten. Det er med blandede følelser, at byens borgere ser forandringen. På den ene side er det dejligt at slippe for forureningen og de grimme bygninger, på den anden side forsvinder en hel kultur og mentalitet, og noget skal sættes i stedet. Det er ikke blot arbejdspladser, der forsvinder, men identitet for mange af indbyggerne, arbejdsfællesskaber, juletræsfester for personalets børn og personaleforeninger, som også tog sig godt af de pensionerede.

Exit Kemira

I 2006 fremstillede fotografen Ulrik Samsøe Figen i samarbejde med Bymuseet i Fredericia en usædvanlig udstilling i en af Fredericias gågader. Kæmpestore fotografier fra fabrikken Kemira blev opsat på stilladser og dekorerede i juni måned byen. Billederne viste en forladt fabrik og var imponerende flotte kunstværker. Billederne har i øvrigt været meget synlige som webudstilling på IK07s hjemmeside, så alle har kunnet nyde de smukke fotos. Det var en smuk afsked med Kemira og var nok startskuddet til Fredericias engagement i IK07.

Nærmest samtidig med udstillingen blev Kulturelt Samråd i Fredericia opmærksom på IK07 initiativet, som var som skabt til netop Fredericias situation. Vi har i byen et aktivt kulturliv på mange fronter, og de kulturelle foreninger har tidligere lavet fælles markeringer, bl.a. guldalderår og 50'er festival. Men med IK07 kunne vi nå videre end en fælles markering. Vi kunne måske åbne for en debat om, hvordan fremtidens Fredericia skulle være. Kunne vi finde nye fællesskaber som erstatning for de, der forsvandt med Syren, Cigaren, Blokken og Cellulosen, og hvad de gamle fabrikker ellers hed i folkemunde?

Forberedelser

Kulturelt Samråd indkaldte derfor til et stormøde i september 2006. Her var byens kulturelle foreninger, uddannelsesinstitutioner og andre interesserede inviterede til at give deres bud på, om og hvordan vi kunne markere IK07 i Fredericia. Byens kulturliv er som nævnt ganske stort, men hviler primært på frivillige kræfter, som først skal se relevansen og tænde på den gode idé. De gode idéer var dog rigelige, der var idéer nok til flere års industrikulturmarkeringer!

Vi blev ved dette møde klar over, at der var god brug for at tage afsked med industrikulturen i byen. Vores opgave som koordinators og tovholdere var at sikre, at det ikke blev et nostalgisk tilbageblik men nogle realistiske overvejelser om, hvad vi gav slip på, og hvad der skulle træde i stedet.

Der var ikke det store budget at gøre godt med, det kommunale tilskud lå i omegnen af 190.000 kr. alt inklusive. Vi skulle altså motivere foreningerne til at gøre IK07 til 2007s projekt og opfordre til at arbejde sammen om markedsføringen. Det var også ønskeligt, at byens virksomheder, handelsliv og fagforeninger gjorde det til deres projekt, også økonomisk. Fra første begyndelse havde vi en god kontakt til byens presse, som gjorde IK07 vældig synlig.

I årets løb er det blevet til over 50 større og mindre artikler og læserbreve.

Kulturelt Samråd var tovholder i samarbejde med Kulturforvaltningen og sørgede for, at der blev holdt stormøder for foreningerne ca. hver 3. måned for at sparre på hinandens projekter, koordinere udstillingstidspunkter og -sale og aftaler om PR.

I februar 2007 var planen klar. Koncentrationen af IK07-arrangementer skulle være en ti-dages periode i september tæt besat med arrangementer og desuden diverse arrangementer fordelt over resten af året. Det var lykkedes at undgå dobbeltarrangementer, som en lille by ikke kan bære.

I gang

Og hvad blev det så til? Vi vil her blot nævne nogle af projekterne for at give et indtryk af, hvor alsidigt udtrykket bliver, når så mange kræfter med vidt forskellig baggrund går i gang.

På initiativ af kunstlivet blev der udskrevet en plakatkonkurrence i marts, og her indkom 34 forslag fra både kunstnere og skoleelever. Vinderen blev behørigt kåret på Rådhuset i maj og forslagene efterfølgende udstillet i Rådhushallen. Vinderen havde lavet en knipt version af Skærbækværket, det lokale kraftværk – så kan man da tale om en personlig udtryksform! Dommerkomitéen skrev: "det var en overraskende fremstilling, hvor det hårde var blevet forenet med det bløde på en menneskelig måde".

I foråret havde den lokale kunstforening Plus Minus fernisering på deres udstilling "Transformation" med billeder fra en fotosafari på det nedlagte Kemira, Bymuséet åbnede sin sommerudstilling "Industri i lange baner", og pludselig var vi i fuld gang.

Galschiøt og Transformation

En ny kulturgruppe ved navn Kulturgruppen stod bag det mest bemærkelsesværdige fremstød, og 24. august så Fredericia det

IK07

2007 var Industrikluturens år i Danmark (IK07). Året bød på omkring 1.250 aktiviteter i alt iværksat og gennemført af omkring 350 arrangører over hele landet. Se mere om Industrikluturens år på <http://www.ik07.dk/>

første indspark til debatten, da Jens Galschiøts meterhøje skulptur "Guldkalven" blev rejst på Rådhuspladsen – lige midt i byens driftige handelsliv. Galschiøts kunst vækker som altid følelser, og endnu mens Guldkalven blev rejst, indløb de første klager til dagbladet, og debatten fortsatte i flere uger - fra den første vrede til mere eftertænksomhed.

1. september blev den samlede folder med Fredericias version af IK07 distribueret, og her blev 11 større og mindre arrangementer i september præsenteret - fra koncerter over foredrag, dans og udstillinger til en større event igen med Jens Galschiøt. Også denne havde navnet "Transformation". De 3 skorstenene fra Kemira genopstod fredag d. 14. september, nu som lyssøjler. Lyset skulle kunne ses fra Lillebæltsbroen og gøre alle nysgerrige efter, hvad der nu skete i Fredericia. Lyssøjlerne blev ledsaget af en samlet udstilling af Jens Galschiøts samfundskritiske skulpturer udendørs i Kastellet i det gamle voldanlæg, og tilsammen gav det ekko helt i København. I Børsen kunne man 27. september læse en artikel om "Transformation" under emnet branding, hvor bl.a. borgmesteren fortalte, at Fredericia også fremover ville markere sig som kulturby. Transformationen var sat i gang.

Kultur som identitet

Men skal en mindre by udvikle sig kulturelt, skal det også komme borgerne ved. Og det var jo det, der var den store fordel netop ved

Er Folkeoplysningsloven forældet?

■ Af Bente Schindel

Den nuværende folkeoplysningslov har efterhånden fungeret i 17 år. Er den ved at være forældet og er det tid til at lave en ny? Det var temaet på Fritid & Samfunds konference i april i år.

Den danske demokratimodel har hidtil bygget på et tæt samarbejde mellem civilsamfund, stat og marked i en ligeværdig "fordeling", hvor civilsamfundet er udvikler af menneskelige relationer, markedet er udtryk for udbud og efterspørgsel, og statens rolle er at lovgive. Traditionen stammer tilbage fra begyndelsen af 1800-tallet. Den adskiller Danmark fra de fleste andre lande, vi ellers sammenligner os med, og det er bl.a. dette samarbejde, der har gjort det muligt at opbygge det danske velfærdssamfund. Globaliseringen har imidlertid betydet, at markedskræfterne har bredt sig ud over landegrænserne, og i takt med ændrede statslige prioriteringer, der i høj grad tilgodeser markedet, har det betydet, at balancen mellem de tre aktører har forrykket sig, og at civilsamfundet har mistet terræn.

Forsøg på at tilfredsstille markedet

Denne balanceforrykkelse har også ramt folkeoplysningen og det øvrige foreningsliv, som inden for de sidste mange år har oplevet en nedskæring i tilskuddene, der snart har nået smertegrænsen. "Management-tænkningen overlader (helst) intet til tilfældighederne, personlig smag eller andet menneskeligt kaos", skriver

Foto: Bente Schindel

antropologen Karen Lisa Salamon. Den vil have tal og beviser på effektivitet på bordet. Den vil have reduceret "spildet" og have mere for pengene. Der er måske derfor ikke noget at sige til, at folkeoplysningen og foreningslivet har forsøgt at tænke i nye løsninger, der i højere grad kan tilfredsstille markedet og dermed udløse større tilskud. Det har givet sig udslag i aktiviteter, hvor man forsøger at føre bevis for, at deltagerens udkomme er brugbar i markedsøkonomiske sammenhænge: At virksomheden kan måles og bruges i forhold til arbejdsmarked og den formelle uddannelsessektor, og at aktiviteterne kan bruges som en del af kommunernes sociale og sundhedsmæssige forpligtelser og som bevis på, at de opfylder kravet om borgerinddragelse. Foreningerne søger også at påvise, at de kan bidrage til kommunernes oplevelsesøkonomiske branding, der skal tiltrække nye virksomheder og nye (pengestærke) borgere – en satsning, som kommunalforsker Roger Buch i øvrigt har påvist, ikke har nogen virkning.

Drevet af lyst

Det er efter min mening en helt forkert vej at gå, for derved skyder folkeoplysningen og foreningslivet sig selv i foden. De kan og skal ikke konkurrere med marked og stat ved primært at fokusere på og have travlt med at dokumentere deres bidrag til oplevelsesøkonomiske, uddannelsesmæssige og sociale opgaver – bidrag, som i øvrigt altid har været til stede. Folkeoplysningen og foreningslivet skal i stedet fremhæve deres styrke: At oplyse, danne og give folk mulighed for at dyrke det gode liv uden for arbejdsliv og uddannelse. For lige meget hvor meget identitet, man påstår, arbejdslivet giver, er det stadig ikke hele livet, og ikke alle ens behov kan opfyldes på en arbejdsplads. Og der er stadig brug for et liv uden for markedet og kompetenceræset – et liv uden stress og forbrug, med fællesskab, sammenhængskraft og aktiviteter drevet af lyst. Og behovet bliver efter min mening ikke mindre de næste år - som en vigtig faktor i globaliseringen, hvor oplevelser af almenmenneskelig art kan være med til at styrke den mellem menneskelige kontakt.

Håndbog i foreningsarbejde

Manglende tillid

I en af de mange undersøgelser, der i disse år vælter ind over os, udnævnes danskerne til verdens lykkeligste folk, bl.a. fordi vi har tillid til vore medmennesker. Denne tillid er staten og kommunerne imidlertid ved at sætte over styr ved ikke at turde tage risikoen for at miste lidt her og lidt der på strandede projekter. Ved at måle og veje alt - også de resultater, der kommer ud af deltagelse i folkeoplysning og fritidsliv - er tilliden til, at civilsamfundet er selvregulerende og selv ved, hvad der er godt for det, forsvundet.

Debat om ny lov

Det, vi har brug for, er derfor ikke en fjernelse af folkeoplysningsloven, men en ændring af den. Ændringen skal baseres på, at fritidslivet i dag ser anderledes ud, end da man skabte de foregående folkeoplysnings- og fritidslove, hvor det var oplysningsforbundene, der havde det store ord, og hvor man i høj grad byggede på et supplement til de korte skoleforløb, en stor del af befolkningen besad. I disse love fik de kulturbaserede aktiviteter - der fejlagtigt og lidt nedsættende blev betegnet som hobbyaktiviteter - nemlig kun en besked eller slet ingen plads.

En ny lov bør baseres på en lang debat om civilsamfundets rolle i dag og bør følges op af en etablering af et civilsamfundsakademium, hvor der forskes og indsamles viden om civilsamfundets og dermed folkeoplysningens og foreningslivets rolle i det moderne globaliserede samfund.

Støtte til hele området

Kulturministeren har nedsat et breddeidrætsudvalg, der til august vil komme med en række anbefalinger, herunder at idrætten og folkeoplysningen får hver sin lov. Dansk Folkeoplysnings Samråd, der består af 33 folkeoplysende organisationer, har protesteret mod denne model ud fra den betragtning, at også folkeoplysningen er aktører på sundhedsområdet, og at der stadig eksisterer et fællesskab mellem hovedaktørerne i folkeoplysningsloven.

Dette er måske rigtigt, men det er en tilsnigelse, når Dansk Folkeoplysnings Samråd udtaler sig på vegne af hele foreningslivet. Taget i betragtning, at mange kulturelle foreninger - der i parentes bemærket også er aktører på det fysiske eller mentale sundhedsområde - ikke kan opnå støtte via Folkeoplysningsloven eller kun dårligt passer ind i den, bør man efter Kulturelle Samråd i Danmarks mening se på støtten til hele folkeoplysnings- og foreningsområdet.

Kulturelle Samråd i Danmark har udgivet en håndbog i foreningsarbejde. Bogen er ikke en facitliste, men den giver en række gode råd om, hvordan man kan tackle forskellige konkrete problemer i sin forening. Hver enkelt forening er unik, fordi den bygger på medlemmernes ønsker og forventninger. Og hver enkelt forening er derfor nødt til at finde frem til de løsninger på sine egne problemer, der passer til netop den. Netop derfor kan man ikke lave en facitliste for foreningsarbejdet.

Bogen er opdelt i en række korte afsnit, der gør det let at finde frem til netop det emne, som man har brug for viden om. Det er altså en opslagsbog, som det ikke er meningen, at man skal sætte sig ned og læse fra ende til anden. Derfor er bogen også lavet i et brugervenligt layout, der giver plads til egne notater i margen, ligesom den har spiralryg.

Håndbog i foreningsarbejde

v. *Hans Stavnsager og Bente Schindel*
fås ved henvendelse til
Kulturelle Samråd i Danmark
Farvergade 27D, 3.,
1463 København K.
Tlf. 33 93 13 26
kulturellesamraad@kulturellesamraad.dk
Kan også downloades fra
www.kulturellesamraad.dk

Pris: Gratis for medlemmer
For andre: 100 kr. + forsendelse

Kulturens huse....

forts. fra side 7

Biograf og aktivitetshus i Kjellerup

fungere som teater/musik- eller foredragssal.

Den brede trappe leder op til den øverste etage, der består af en stor balkon langs hallens langside, indrettet til ophold med computere, bordtennisborde etc., og en smallere balkon i hallens gavl med adgang til forskellige lyse værksteder, møderum og kontorer.

Samlet set er anlægget enkelt og let opfatteligt i sin grundstruktur. Det er let at finde rundt, og der er god visuel kontakt mellem aktivitetsrum og omgivelserne. Væk er fornemmelsen af indelukket hal-rum og mørke overflader. Vinduespartierne er smukt opsproset i et moderne udtryk, der er anvendt lyse træsorter og lyse lofts- og vægfarver, der giver et sart, men venligt førstehåndsindtryk. Hallens tilliggende aktivitetsflader: Salen, opvarmningsnichen, balkonen og den store tilskuertappe giver anlægget nye aktivitetsmæssige rumligheder og muligheder, uden at den intimitet, man kender fra mindre anlæg, er tabt.

Udover Globus1 i Gellerup har Fonden i de senere år støttet en række spændende kulturhuse, hvoraf bl.a. kan nævnes Kulturhuset i Arden, Mosaikken i Kjellerup, Skomagerhuset i Morsø, Folkets Hus i Struer og Knaberscenen i Aalestrup. De er alle projekter, som giver et utal af muligheder for kulturel udfoldelse i lokalområdet.

Vil du vide mere om Lokale- og Anlægsfonden og de støttede projekter, henvises til Fondens hjemmeside: www.loa-fonden.dk.

Transformation....

forts. fra side 9

IK07, det var kultur forstået som identitet. Et af de fineste arrangementer var en fortælleeftermiddag i en gammel fabrikshal, som i dag er del af byens kulturhus. Her fortalte pensionerede medarbejdere om deres arbejdsplads, som jo netop var så meget mere end en arbejdsplads. Et medlem af Kulturelt Samråd havde fundet og udvalgt folk, som kunne fortælle om den tid, der var, så det vakte minder i de tilstedeværende. Undervejs blev der sunget arbejdsange i en fuld sal. Et arrangement, der nok var nostalgisk, men samtidig skabte den forståelse for, hvad industrikultur er, som mange havde brug for.

Der var som nævnt mange arrangementer af meget forskellig art, og de trak alle fulde huse. Der blev skabt nye kontakter i foreningslivet og selv mange af de, som mente, at kultur ikke var for dem, dukkede op eller ytrede sig i pressen. For Kulturelt Samråd var det spændende at sætte boldene i spil og se, hvem der greb dem, og hvad de gjorde ved dem. Vi kunne selvfølgelig ikke give det endelige svar på det store spørgsmål om, hvor Fredericia nu skal hen, men vi kunne medvirke til at skubbe debatten i gang.

Smuk beliggenhed og industriarv

IK07 er slut, og lyssøjlerne er slukkede, men Guldkalven står der indtil videre og minder os om sunde debatter.

I skrivende øjeblik – foråret 2008 - diskuteres det, hvordan Fredericia bedst udnytter den gamle Kemiragrund, når fabriksbygningerne er helt væk. Der er byrumsudstilling på biblioteket, debataftener, diskussioner i avisen og meget andet. De øvrige industribygninger, der stadig står, bruges i vid udstrækning til kultur, og der er en ny opmærksomhed på, at vi måske ikke skal fjerne alt det, der var, men integrere det i vores nye liv.

Måske kan det netop blive vores styrke: at kombinere en af Danmarks smukkeste beliggenheder med en industriarv, som er meget mere end grimme bygninger.

Dolly Parton som svar på en kommunal kulturpolitik

■ Af Bente Schindel

En række verdensstjerner har i de seneste år optrådt i forskellige jyske byer. På få år har byer som Horsens, Randers, Århus, Herning og senest Viborg afholdt koncerter med stjerner som Paul McCartney, Rolling Stones og Dolly Parton - ofte med kommunen som medspiller. Men nu er aflysninger og usolgte billetter en del af hverdagen, og man kan spørge sig selv, om kommunerne overhovedet får noget ud af, at der bliver afholdt rockkoncerter på det lokale stadion eller på en lokal mark?

Borgmester Henning Jensen Nyhuus fra Randers mener, at rigtig mange mennesker har fået en god oplevelse ved at gå til en rockkoncert med et verdensnavn i Randers. Byen får samtidig afprøvet sin infrastruktur og får desuden en hel masse ambassadører, der efterfølgende tager rundt og fortæller, at de har haft en god oplevelse i byen.

Men på den måde er de store koncerter mere en mediebegivenhed end en kulturbegivenhed. Koncerterne bliver afholdt for at generere økonomi til det lokale erhvervsliv, og for at kommunen kan brande sig udadtil, idet man i høj grad satser på et publikum, der bor udenfor kommunen. Det betyder, at disse begivenheder ikke efterlader noget varigt, som kommunens borgere kan få gavn af i dagligdagen. Hvis kommunen ydermere investerer i sådanne koncerter, tager de tværtimod penge fra den lokale kunst og kultur og undlader at skabe ordentlige rammer for kunsten og kulturen i kommunen.

Find jeres egen identitet

Lars Sennels, der indtil for nylig var leder af Det Ny Teater i Horsens, mener, at de jyske byer er ved at byde hinanden op, og det har gjort, at man nu har svært ved at sælge billetter. Også han mener, at de store koncerter mere er begivenheder end kultur. De betyder meget for byens image, men man kan diskutere værdien af det kulturelle indhold, og om de gør det attraktivt at bo i området. Lars Sennels mener, at kommunerne i stedet for at bruge alle kulturpengene på 2 årlige koncerter skal prøve at finde deres egen identitet og tænke nyt. Det er vigtigt, at der er noget for borgerne til hverdag - det kan man også blive kendt på. Kultur kan holde sammen på borgerne i en by.

Horsens er et "choice"

Ifølge vicekulturdirektør Henning Nørbæk, Horsens, har koncerterne være årsag til, at Horsens Kommune har ændret image, og at det er blevet et "choice" at bo i kommunen, der i øjeblikket er den hurtigst voksende i landet.

Dette bliver imidlertid afvist af både kommunalforsker Roger Buch fra Danmarks Journalisthøjskole og fremtidsforsker Jesper Bo Jensen. Roger Buch har undersøgt årsagen til, at der sker en befolkningstilvækst i en kommune og har fundet frem til, at befolkningstilvæksten primært skyldes huspriserne. Man kan i følge Roger Buch ikke brande sig til en befolkningstilvækst. Jesper Bo Jensen siger om koncerterne, at "folk tager til Horsens, og det var det". Horsens fik ikke noget ud af det. Han mener, at man i stedet bør skabe noget af værdi for alle borgere.

Gode rammer

Randers agter nu alligevel at holde fast ved koncerterne, men kommunen vil også bakke op om græsrodderne.

I Kulturelle Samråd i Danmark håber vi på, at kommunerne formår at skabe gode rammer for deres egne borgeres kunst- og kulturoplevelser for på den måde skabe grobund for en mangfoldighed af kultur.

Foto: Bente Schindel

Partnerskabsmedlem i Dansk Folkeoplysnings Samråd

Kulturelle Samråd i Danmark er blevet partnerskabsmedlem i Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), der er paraply over 33 oplysningsforbund og foreninger, der har folkeoplysning som primært formål. Medlemskabet indebærer, at medlemmer af Kulturelle Samråd i Danmark kan deltage i Dansk Folkeoplysnings Samråds kurser og konferencer til medlemspris samt at al information tilsendes Landssekretariatet. Derudover kan Kulturelle Samråd i Danmark deltage i Dansk Folkeoplysnings Samråds repræsentantskabsmøde uden stemmeret.

Dansk Folkeoplysnings Samråd

Gl. Kongevej 39E, 2. tv.
1610 København V
(+45) 33 15 14 66
www.dfs@dfs.dk

Internationalt netværk - Amateo

En gruppe af europæiske initiativtagere har indkaldt kulturelle landsorganisationer fra hele EU til konference i Ljubljana i Slovenien med henblik på at etablere et netværk, Amateo. Amateo skal arbejde for at udbrede kendskabet til området og arbejde for at blive anerkendt som en vigtig faktor i europæisk kulturliv. Derudover vil netværket arbejde for at styrke den interkulturelle dialog, være behjælpelig med at finde relevante partnere i forbindelse med udveksling og besøg, udveksle informationer mellem medlemmerne og arbejde på at opnå bedre støtte gennem de europæiske kulturprogrammer.

Konferencen holdes i dagene 20 - 22. juni 2008. Fra Kulturelle Samråd i Danmark deltager sekretariatsleder Bente Schindel.

Læs mere om konferencen på
www.amateo.info/pages/agenda/agenda.htm

Spil Dansk Dagen

Spil Dansk Dagen bliver hvert år skabt af professionelle, amatører, børn og voksne, musikorganisationer, kulturelle samråd, DR Radio, spillesteder, kommuner, skoler, musikskoler, lokalradioer, kulturhuse, orkestre, kor m.fl.

Igen i år afholdes Spil Dansk Dagen – denne gang torsdag den 30. oktober 2008. Over hele landet vil der blive afholdt musikalske arrangementer. Derudover kan man melde sig til Danmarks største kor eller opfordre sin kommune til at melde sig til kommunekonkurrencen om at blive "Årets Spil Dansk Kommune".

Læs mere på www.spildansk.dk.

Kommunal støtte....

forts. fra side 3

litikken som mere kompleks. Et underskud er noget, der opstår, fordi en forening ikke altid kan forudse alle udgifter og indtægter i forbindelse med afvikling af et projekt. Underskuds-garantien udgør sikkerhedsnettet, når man fx må rykke en forestilling indendørs, fordi det regner, eller når der kun kommer 50 betalende publikummer i stedet for 200. Foreningen kan indregne den værst tænkelige situation i sin budgettering, men hvis projektet ikke giver underskud betyder det, at man ikke får behov for underskudsgarantien eller kun dele af den. Dermed kan det komme andre foreninger til gode, og det er efter Kulturelle Samråd i Danmarks mening et godt princip, som rækker længere og sikre flest mulige. Midlerne skal dække underskuddet og ikke være en opsparring til næste projekt, hvor man jo blot kan søge om projektstøtte igen – med

Ikke kun underskudsgaranti

Der er altså efter Kulturelle Samråd i Danmarks mening ikke noget galt med underskudsgaranti, men der er noget galt med kun underskudsgaranti. Derfor må vi - som foreslået andetsteds i bladet - have en debat om civilsamfundets rolle og herunder støtte til foreningsliv og folkeoplysning.

nr. 1 • juni 2008

Udgivet af Landsforeningen Kulturelle Samråd i Danmark

Vartov Farvergade 27D, 3.
1463 København K
Tlf. 33 93 13 26, Fax 33 93 13 21
kulturesamraad@kulturesamraad.dk
www.kulturesamraad.dk
ISSN: 1903 - 2854

Redaktion: Bente Schindel (redaktør),
formand Hans Rostholm (ansv.)
og Jacob Løve

Layout: Signe Thur
Tryk: Zeuner Grafisk as

Oplag: 2.000

Indleveringsfrist for næste nr.: 15/10 2008

På sporet af os selv

- Kulturelle Samråd i Danmarks Kulturkonference 2008 på Samsø

■ Af Bente Schindel

Kulturelle Samråd i Danmarks Kulturkonference 2008, der finder sted på Samsø, rejser spørgsmålet, om kultur er truende kaos eller nye muligheder. I en tid med kommunesammenlægninger, nye regioner, integration, tilflyttere m.v. vil vi opsøge temaet rundt på øen. Ikke som turister, men som antropologer i vores egen verden.

Sydens dronning

I året 1910 skaffede tre tilflyttede akademikere på Samsø - en læge, en apoteker og en toldforvalter - 20 kartoffelsorter fra Erfurt i Tyskland. De ønskede at lave videnskabeligt anlagte forsøg med kartoffelforædling. Kartofflerne blev vejet og lagt i bakker i apotekets kælder. Men tilfældet ville, at alle bakkerne væltede på gulvet i løbet af vinteren og dermed var forsøget - efter de 3 tilflyttede akademikeres mening - ødelagt.

Apotekets kørekarl Hans Hansen blev derfor sat til at køre kartoflerne på møddingen, men i det tidlige forår opdagede han, at kartofflen groede der i bedste velgående. Hans tog kartofflen med hjem og kaldte den for "Sydens dronning". Og her begynder fortællingen om det moderne Samsø - om modsætninger som en gang i mellem udløser nye veje i tanker, produktion og kultur.

Foto: Malene Lünden

Oplægsholdere på konferencen er bl.a.:

- **Johs. Nørregaard Frandsen**, institutleder, cand. phil. Institut for Litteratur, Kultur og Medier på Syddansk Universitet. Forfatter til en lang række bøger, afhandlinger, artikler, essays og kronikker.
- **Karen Lisa Salamon**, født 1964, er ph.d. i ledelse fra Copenhagen Business School og magister i antropologi. Hun arbejder i dag som forsker, konsulent og formidler fra firmaet Etnograf.dk. Hun er forfatter og bidragsyder til en lang række bøger, bl.a. "Selvmål - det evaluerede liv" fra 2007.
- **Ole Kæmpe**, højskoleforstander på Samsø Højskole. Bankuddannet i Jyske Bank og læreruddannet på Marselisborg Seminarium. Timelærer i psykologi på Ubberup Højskole og på Vallekilde. Underviser bl.a. i ø-kultur og fluefiskeri.
- **Hans Stavnsager** har 20 års erfaring inden for den danske foreningsverden bl.a. som generalsekretær i Dansk Ungdoms Fællesråd. Siden 2000 drevet sin egen virksomhed med kunder som Kulturelle Samråd i Danmark, Dansk Ungdoms Fællesråd, Dansk Folkeoplysnings Samråd og Center for Frivilligt Socialt Arbejde.

Kulturelt Samråd på Samsø

Formand: Birgit Bjørnvig

Stiftet: 2001

Styreform: Forening

Antal medlemmer: 21 foreninger

Arten af medlemmer: Foreninger, enkeltpersoner

Kommunalt tilskud i 2007: 10.000 kr.

Sekretariat:

Hos formand og på Samsø Udviklingssekretariat

Samrådets vigtigste opgaver:

At være bindeled til politikerne, uddele kulturpris, gøre foreningerne mere synlige.

Antal indbyggere i kommunen: 4.085

Kulturkonference 2008

19. - 21. sept. 2008 på Flinchs Hotel, Tranebjerg, Samsø

Program

Fredag den 19. september 2008

16.20 og 18.40: Færgerne anløber Samsø

Modtagelse og indkvartering
på Brundby Hotel og Flinchs Hotel

19.15

Middag på Flinchs Hotel

20.00

Truende kaos eller nye muligheder

Johs. Nørregaard Frandsen, Syddansk Universitet

Efterfølgende debat

21.45

Underholdning: Sangens år

22.15

Natmad

Lørdag den 20. september 2008

07.30

Morgenmad på hotellerne

08.45

Kulturens brydninger

Ved Holger Berthelsen, Samsø Filmklub

Kulturarven er levende

Oplæg ved museumsinspektør *Lis Nymark*

Præsentation af Velkomstcentret og lokaliteterne
for Det Historiske Eksperimentarium.

Kirke eller kulturhus

Ved sognepræst Lise Palstrøm

Det evaluerede liv

Oplæg ved antropolog, ph.d., mag. scient.

Karen Lisa Salamon - Efterfølgende debat

12.45

Frokost på Flinchs Hotel

13.45

Med andres øjne

Oplæg ved højskoleforstander *Ole Kæmpe*

Efterfølgende debat

Afgang med bus til Ballen og Nordøen.

Ole Kæmpe fortæller undervejs

Det folkelige initiativ

Ved Søren Hermansen, Samsø Energiakademi

19.00

Festmiddag på Brundby Hotel,

herefter spiller Flexetten op til dans

Søndag den 21. september 2008

08.00

Morgenmad på hotellerne

09.00

Generalforsamling

10.45

Kommunikation og politisk interessevaretagelse, hvordan?

Oplæg ved *Hans Stavnsager,*

HAST Kommunikation

12.00

Frokost

13.30

Færge til Jylland

14.25

Færge til Sjælland

Praktisk information

Sted

Kulturkonference 2008 finder
sted på Flinchs Hotel,
Langgade 23, Tranebjerg, Samsø

Indkvartering

Indkvartering sker på Flinchs
Hotel samt Brundby Hotel - for-
trinsvis i enkeltværelser. Der er
desuden mulighed for indkvar-
tering i dobbeltværelse samt for
deltagelse uden overnatning.

Pris

Pris for deltagelse i konferencen
er for medlemmer 3.450 kr.
for overnatning i enkeltværelse
3.200 kr. i dobbeltværelse samt
2.100 kr. uden overnatning. For
ikke-medlemmer er prisen 3.950
kr. for overnatning i enkeltvæ-
relse, 3.700 kr. i dobbeltværelse
samt 2.600 kr. for deltagelse
uden overnatning.
Konferenceprisen inkluderer alle
konferencens arrangementer
samt måltider og drikkevarer.

Tilmeldingsblanket

- skal snarest være modtaget af
Kulturelle Samråd i Danmark,
Farvergade 27D 3.,
1463 København K.
Tilmeldingen kan også mailes til
kulturellesamraad@
kulturellesamraad.dk
med de relevante oplysninger.
Så snart tilmeldingen er mod-
taget, udsendes bekræftelse og
indbetalingskort til betaling af
konferencen.
Beløbet skal være indbetalt
senest den 8. august 2008.

kultur.dk